

Вишиванку носить — Україну любить!

21 травня на честь Дня вишиванки в ХПІ пройшов флешмоб, і карантин не став на заваді цьому. Навпаки: родзинкою цьогорічного заходу стали маски з традиційним українським орнаментом.

На майданчику біля Науково-технічної бібліотеки НТУ «ХПІ» зібралися учасники флешмобу: військовослужбовці Шевченківського військового комісаріату м. Харкова та Військового інституту танкових військ НТУ «ХПІ», представники громадської організації «Берегиня», комп'ютерно-технологічного коледжу ХПІ, керів-

ництво і співробітники харківського Політеху. Флешмоб тривав протягом кількох годин, і загальна кількість учасників — близько сотні небайдужих до українських традицій!

«Українська вишиванка — це національна святиня! Саме вишиванка символізує і несе в собі духовне багатство, високу мудрість і традиційний зв'язок багатьох поколінь. Нехай це свято зітре кордони і об'єднає українців по всьому світу!», — вважають організатори свята — працівники Науково-технічної бібліотеки.

В военных науках разбираются и девушки

Алина Петренко (МИТ-М219м) — одна из победителей II тура Всеукраинского конкурса студенческих научных работ:

«Моя работа относится к отрасли «Военные науки», и многих удивляет, почему я, девушка, выбрала эту тематику. Сейчас Украине приходится вести боевые действия, а большая часть военной техники морально устарела и не дает нужной защиты и надежности. Работа как раз посвящена методам анализа уровня защищенности легкобронированных машин от стрелкового оружия и попытке использовать эти методы для выбора путей повышения защищенности.

Это направление на кафедре теории и систем автоматизированного проектирования механизмов и машин развивается давно. Есть методологические разработки, и даже написаны программы для проведения расчетов различных ситуаций. Исследование я проводила вместе со студенткой третьего курса Ириной Волошиной под руководством к. т. н. А.Ю. Васильева. Работать с Антоном Юрьевичем интересно. Он ставил перед нами задачи, знакомил с методиками и программным обеспечением, а мы решали, трудились. Полученные результаты обрабатывались, после чего выбирали наиболее подходящие пути решения проблем низкой защищенности. Мы работали самостоятельно, но всегда чувствовали поддержку руководителя. Кстати, часть этого исследования используется в моей бакалаврской работе.

Еще в феврале мы с Ириной узнали, что работа прошла финальный этап, и готовились в апреле ехать во Львов в Академию сухопутных войск им. гетмана Петра Сагайдачного. Нам

предстояла защита работы перед конкурсной комиссией, но из-за введения карантина несколько раз сдвигались сроки защиты. Но в мае нам сообщили радостную новость: мы стали победителями!

В университете я научилась многому — это не только знания, которые студент впитывает, как губка. Я научилась самосовершенствоваться и развиваться, не стоять на месте. Я увлеклась видеосъемкой и обработкой роликов, и делаю первые успехи в этой сфере, надеюсь в дальнейшем продолжить работу в этом направлении.

135 лет Политеху — это немало, и я желаю в этот юбилейный для университета год побольше талантливых студентов и преподавателей, ярких незабываемых моментов, процветания и, конечно же, модернизации во всех сферах деятельности!»

Всеевропейский конкурс студенческих научных работ. Победы политехников

Вітаємо студентів ННІ МІТ!

15 призових місць здобули студенти навчально-наукового інституту механічної інженерії і транспорту НТУ «ХПІ» у II турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт. Студенти МІТ подали на розгляд журі 50 наукових робіт з усіх 14 кафедр інституту — на 5 більше, ніж минулого навчального року. Цього року так само політехники отримали чотири дипломи першого ступеня. Крім того, три роботи були відзначені дипломами II ступеня та вісім — III ступеня. Це свідчить, що кафедри інституту приділяють значну увагу розвитку студентської науки.

Дипломами I ступеня нагороджено студента групи МІТ-М418к Дмитра Трубіна (науковий керівник — професор кафедри технології машинобудування та металорізальних верстатів С. Добротворський), Вадима Володіна з МІТ-Н418а (завідувач кафедри автомобіле- і тракторобудування В. Самородов), Миколу Дейнегу з МІТ-616 (доцент кафедри безпеки праці і навколишнього середовища І. Гуренко), Аліну Петренко (МІТ-М219м) та Ірину Волошину (МІТ-218м) (доцент кафедри теорії і систем автоматизованого проектування механізмів і машин А. Васильєв).

Друге місце присуджено роботам студентів Олега Пономарьова (МІТ-М418г, завідувач кафедри підйомно-

транспортних машин і обладнання В. Коваленко), Жанны Краєвської (МІТ-Н319б, завідувач кафедри матеріалознавства О. Соболев), Павла Ситникова (МІТ-Н218л, професор кафедри зварювання М. Єфіменко).

Дипломи III ступеня: Ганна Зелінська (МІТ-218л, завідувач кафедри зварювання В. Дмитрик), Вадим Яценко та Олександр Рязцев (МІТ-716, професор кафедри автомобіле- і тракторобудування М. Сергієнко), Олександр Дуванський (МІТ-Н218н, завідувач кафедри обробки металів тиском В. Чухліб), Степан Євтушенко (МІТ-216з, професор кафедри ливарного виробництва О. Пономаренко), Владислав Кучерський (МІТ-Н318б, доцент кафедри матеріалознавства А. Зубов), Анна Любченко (МІТ-Н318а, доцент кафедри матеріалознавства В. Суботіна) та Павло Євжецький (МІТ-617, професор кафедри безпеки праці і навколишнього середовища О. Древал).

Вітаємо призерів і їх наукових керівників з перемогою та бажаємо натхнення, плідної співпраці і подальших наукових звершень!

Олексій Шестопалов, заступник директора з наукової роботи.

XIV Харківський регіональний конкурс

На розгляд експертної комісії конкурсу за напрямом «Технічні науки», яку очолював проректор з наукової роботи НТУ «ХПІ» професор Андрій Петрович Марченко, було подано 66 робіт. У цьому році їх тематика була представлена в різних напрямках: енергетика, машинобудування, комп'ютерні технології, військові науки, хімічна та харчова промисловість, біомедичні технології, електроніка, аграрні науки та ін.

У роботі експертної комісії взяли участь провідні вчені Харківського політеху, а також експерти інших організацій. Студентські роботи, які перемогли у конкурсі, містять нові наукові рішення, мають патенти, публікації в фахових виданнях, впроваджені в виробництво або експериментально опробовані в реальному секторі.

Члени комісії відзначили, що подані роботи мають містити у собі такі структурні елементи: визначені цілі та задачі; комплекси конкретних досліджень і розробок; економічне, ресурсне та організаційне обґрунтування для отримання навичок комерціалізації ідей і розробок, стартапів, на-працювання механізмів реалізації інноваційних проєктів. Студенти мають отримати навички не тільки змагання на

рівні ідей, а також повинні бути готовими до виходу на ринок реального сектору економіки з власним проєктом-продуктом.

За напрямком «Технічні науки» **Дипломом I ступеня** було відзначено роботу Анни Біловус (кафедра розподілених інформаційних систем і хмарних технологій, керівник професор Олег Михайлович Пігнастий).

Дипломи II ступеня отримали Віталій Бондарев та Влада Васильєва (органічного синтезу і нанотехнологій, керівник доцент Віталій Баламівич Дістанов).

Дипломами III ступеня відзначені Ольга Бухнік (технічної електрохімії, керівник ст. викладач Олексій Іванович Пилипенко), Катерина Гуцул (технології жирів та продуктів горіння, керівник доцент Анастасія Олександрівна Демидова), Катерина Паршина (комп'ютерного моделювання процесів та систем, керівник професор Валерій Борисович Успенський).

Світлана Марценюк, секретар експертної комісії, провідний інженер науково-дослідної частини НТУ «ХПІ».

Положительный настрой — залог успеха!

Дмитрий Трубин (МИТ-М418к) о своей победе во Всеукраинском конкурсе студенческих научных работ узнал из радостного сообщения своего научного руководителя — профессора кафедры технологии машиностроения и металлорежущих станков Сергея Семеновича Добротворского. В условиях карантина не было ни конференции, ни даже онлайн защиты работы, поэтому дополнительно повлиять на результат студент никак не мог.

«Суть представленной на конкурс работы заключалась в автоматизации процесса расчётов режимов резания при высокоскоростном фрезеровании. Моей задачей было построение математической модели и написание программ. Нужно было учесть возможность обработки тонкостенных деталей (например, турбинные лопатки, диски, детали авиационных двигателей), для которых обычная обработка ввиду их невысокой жесткости, может привести к значительному ухудшению точности и шероховатости поверхностей.

Программа имеет базовые возможности расчета режимов резания при фрезеровании, а также расчет величины прогиба при изгибающей силе, действующей на заготовку. При условии дальнейшей доработки возможно ее применение на небольших машиностроительных предприятиях, либо в учебных целях в качестве наглядного пособия для подготовки будущих инженеров-программистов.

При работе я столкнулся с еще одной сложностью — очень мало украинско- и русскоязычной литературы по этой тематике. Я изучал зарубежные исследования, статьи, литературу, и поэтому моя работа получила максимальный балл за актуальность.

При подготовке к конкурсу со мной работал профессор С. Добротворский, который прекрасно разбирается в этой теме и знает проблемы обработки тонкостенных

деталей. Он подсказывал мне, на что именно следует обратить внимание при выборе параметров резания. Мы сработались на «отлично»!

Об учебе остаются только яркие воспоминания: лекции, практические занятия, общение с педагогами. Частенько вспоминается наша яркая, непревзойденная преподавательница украинского языка. Свои лекции она посвящала не только украинскому языку, но и всестороннему духовному развитию, заботясь о нашем будущем. Так, мы познакомились с творчеством писателя Вадима Зеланда, автором мировых бестселлеров «Трансерфинг реальности». Он утверждает, что лишь при помощи силы мысли и положительного настроя можно коренным образом изменить свою жизнь. Основная идея этой серии в том, что при достаточной мотивации человек может достичь небывалых высот и осуществить любые желания. Я считаю это очень полезным для любого исследователя.

Наш университет скоро будет отмечать 135-летие, и в преддверии этой знаменательной даты хочу поблагодарить Политех и особенно родную кафедру технологии машиностроения, всех ее преподавателей и сотрудников! Желаю нашему Университету дальнейшего процветания, заполненных аудиторий и самых высоких позиций в украинских и мировых рейтингах!»

Перемоги студентів кафедри «Електричні машини»

Студенти кафедри електричних машин взяли цього року участь у чотирьох Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт, що їх проводили за спеціалізаціями ЗВО в містах Кременчук, Кривий Ріг, Каменське та Миколаїв. У зв'язку із введенням в країні карантину були скасовані масові заходи освітнього та наукового характеру. У Кременчуцькому національному університеті ім. Михайла Остроградського (КрНУ) другий етап II туру було проведено в форматі онлайн конференції з використанням клієнта Zoom. Криворізький національний університет (КНУ) підвів підсумки конкурсу за результатами рецензування робіт, що надійшли, так само як і Дніпровський державний технічний університет та Національний університет кораблебудування ім. адмірала Макарова.

Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт за спеціалізацією «Електричні машини і апарати» відбувся 19–20 березня у КрНУ. Наші студенти посіли чотири призові місця: I місце — три та II місце — одне. Цей конкурс в Україні є дуже популярним, тому в цьому році у ньому змагалися студенти 25 провідних технічних вишів. За результатами попереднього рецензування, яке могло дати максимум 120 балів, до участі у конференції було запрошено 60 авторів 49 робіт, у тому числі студентів кафедри електричних машин НТУ «ХПІ». Це Михайло Тимін з науковою роботою «Чисельно-польовий аналіз потужності магнітних втрат трифазного асинхронного двигуна», керівник — завідувач кафедри Володимир Міліх; Дмитро Чечин — «Аналіз впливу форми паза ротора авіаційного асинхронного двигуна на підвищення його пускових властивостей» (ст. викладач Лариса Шилкова); Павло Вакулик — «Аналіз впливу скорочення обмотки статора трифазного індуктора магнітного поля на розподіл магнітного поля в його електромагнітній системі» (ст. викладач Лариса Шилкова); Олександр Першин — «Порівняння методів визначення моменту інерції якоря двигуна постійного струму» (доцент Віктор Шайда).

Рецензенти оцінювали роботи студентів за цілою низкою критеріїв. Найбільшу кількість балів — по 115, вони присудили роботам Михайла Тиміна НТУ «ХПІ» та Назара Місана з НТУУ «КПІ», найнижчий результат склав 83 бали. На цьому фоні добре виглядали і роботи наших Дмитра Чечина — 105, Павла Вакулика — 101 і Олександра Першина — 97.

Під час конференцій в онлайн форматі студенти змагались за трьома напрямками: «Використання нових технологій і матеріалів в електричних машинах та апаратах»; «Експериментальні дослідження, випробування та експлуатація електричних машин і апаратів»; «Теоретичні дослідження та проектування електричних машин і апаратів».

Галузева конкурсна комісія, до якої входила і ст. викладач кафедри «Електричні машини» ХПІ Лариса Шилкова, приділяла увагу якості доповіді, повноті відповідей на запитання та активності в обговоренні заслуханих доповідей. Кожна з цих позицій могла бути оцінена членами журі максимум у 20 балів.

Найбільшу кількість балів — 50 — заробив Вадим Ланчинський (Сумський державний університет), нижчий бал склав 15, але наші Михайло, Дмитро, Павло і Олександр не пасли задніх і отримали 35, 34, 31 і 26 балів відповідно.

В результаті наші студенти посіли наступні призові місця: Михайло Тимін, 150 балів — I місце; Павло Вакулик, 132 бали — I місце; Дмитро Чечин,

139 балів — I місце; Олександр Першин, 123 бали — II місце.

Додамо, що загалом це кращий командний результат серед усіх учасників конкурсу.

Із числа володарів дипломів першого ступеня трійка «кращих з кращих» виглядає таким чином: 1. Вадим Ланчинський (СДУ): 113+50 = 163 бали; 2. Михайло Тимін (НТУ «ХПІ»): 115 + 35 = 150 балів; 3. Назар Місан (НТУУ «КПІ»): 115 + 32 = 147 балів. А ось мінімальний сумарний бал склав 105 з 180 можливих.

Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт з напрямку «Грицтво» відбувся 25–27 березня у Криворізькому національному університеті. Наші студенти змагалися в секції «Гричниця електротехніка та електро-механіка» і посіли три призові місця: I місце — одне і II місце — два.

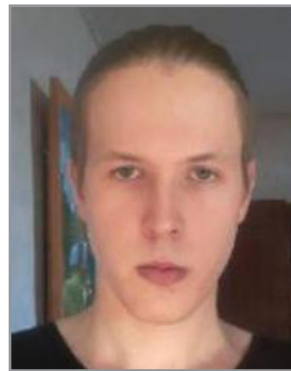
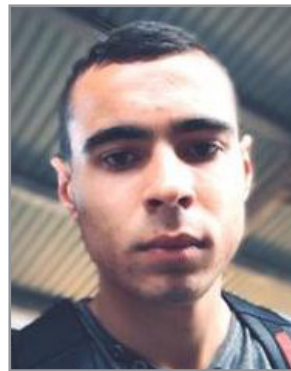
Галузева конкурсна комісія забезпечила рецензування 78 робіт 123 студентів, що надійшли з 28 закладів вищої освіти. 6 робіт (100–66 балів) зайняли I місце, 8 робіт (65–53,5 балів) — II місце та 9 робіт (52,5–50 балів) — III місце (максимальна оцінка складала 100 балів).

В результаті наші студенти за розподілом балів посіли наступні призові місця: I місце — Дмитро Мушенко (Е-217са) з науковою роботою «Принципи створення скрипту Lua для автоматизації розрахунку асинхронних двигунів за програмою FEMM», 79 балів (керівник — завідувач кафедри Володимир Міліх); II місце — Олександр Вишняк (Е-217са) — «Вибір кількості зубців статора і ротора вентильно-індукторного двигуна для транспорту», 56 балів (доцент Лідія Галайко); III місце — Олександр Москаленко (Е-217а) — «Нові конструктивні виконання електричної машини із поперечним магнітним полем та їх електромагнітний аналіз у середовищі Ansys Maxwell», 55 балів (доцент Олексій Дунев).

Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт за спеціалізацією «Електротехніка та електро-механіка» 13–15 квітня проводив Дніпровський державний технічний університет. За результатами рецензування, яке оцінювалось у максимум 240 балів (по 120 балів від двох рецензентів), з 235 робіт, які надійшли до Оргкомітету з різних ЗВО країни, призові місця розподілили серед 68 робіт. За підсумками оцінок: 11 робіт (240–180 балів) зайняли I місце, 20 робіт (179–170 балів) — II місце та 37 робіт (169–160 балів) — III місце.

Наш Віталій Профатілов (Е-Н219а), набравши 169 балів, посів 3-є місце за роботу «Особливості роботи та призначення асинхронізованих турбогенераторів» (керівник — професор Валентина Шевченко).

Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт з галузі знань

Дмитро Мушенко, Олександр Вишняк, Олександр Москаленко і Віталій Профатілов

«Суднобудування та водний транспорт» проходив 16–17 квітня у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова (Миколаїв). Тут підсумки конкурсу підбили за результатами рецензування робіт. Усього за 14 різними секціями було розглянуто 72 роботи, але вони і, відповідно, призові місця розподілилися вельми нерівномірно: від 1 до 15.

Робота нашого студента Олександра Корсакова (Е-217са) «Аналіз магнітної системи генератора з поперечним потоком та її вдосконалення» проходила за секцією «Електрообладнання та автоматика суден» і посіла 3 місце. Керівник призера — доцент Андрій Єгоров. Взагалі на секції було присуджено 1 диплом I ступеня, 3 — II ступеня та 5 — III ступеня.

Для студентів НТУ «ХПІ» було широке поле можливостей, бо тут розглядалися судноводіння і морська безпека, побудова та реновації, теорія і проектування, обслуговування і ремонт, океанотехніка, енергетичні установки, електрообладнання та автоматика, експлуатація флоту і технології перевезень, порти і водні шляхи, управління проектами та інформаційною діяльністю, економіка та менеджмент, право, екологічна безпека, історія тощо. Але скористалася можливістю принести нагороду у скарбничку рідного університету тільки кафедра електричних машин. А ось десятки інших університетів різного профілю не пасли задніх і здобули бажані перемоги.

Таким чином, студенти кафедри електричних машин навесні цього року принесли у скарбничку університету 9 призових місць у особистому заліку: 4 — перших, 2 — других і 3 — третіх.

У загальному рахунку, який ведеться кафедрою з 2008 року, наші студенти зайняли у студентських наукових конкурсах 81 призове місце у особистому заліку: 35 — перших, 28 — других і 18 — третіх. А рекордсменом у підготовці призерів є професор В.І. Міліх — 34, 26, 7, 1).

Паралельно з конкурсами наукових робіт студенти кафедри електричних машин брали участь ще й у Всеукраїнській студентській олімпіаді.

II етап Всеукраїнської олімпіади «Електричні машини та апарати» відбувся 13–15 квітня у режимі онлайн. Організатором проведення турніру, як і раніше, був Кременчуцький національний університет ім. Михайла Остроградського, а куратором від організатора виступав доцент В. Прус. Через зміну формату II етапу оцінювання рівня студентів мало дві форми: фахове тестування теоретичного рівня і виконання творчих практичних завдань.

Фахове тестування передбачало оцінювання загального теоретичного рівня підготовки студентів з електричних машин та апаратів. У перший день учасники олімпіади надали відповіді на 30 запитань закритого типу із загальним обмеженням часу на виконання в одну годину.

Творчі завдання були спрямовані на виявлення у студентів навичок щодо комплексного розв'язання завдань з електричних машин та апаратів, пояснення нетипових режимів їхньої роботи та явищ, що в них відбуваються. Творче завдання складалось із трьох запитань відкритого типу із загальним обмеженням часу на виконання в півтори години.

Для забезпечення проведення онлайн олімпіади використовувались програмні продукти Google Classroom (для учасників та членів журі), Zoom (для учасників та членів журі) та TeamViewer (для учасників). Під час виконання завдань здійснювався запис відео-конференції.

До команди НТУ «ХПІ» увійшли студенти IV курсу Дмитро Мушенко (Е-217са), Олександр Вишняк (Е-217са), Ірина Сороколів (Е-217са), Олександр Корсаков (Е-216а), Артем Орлов (Е-216а), Олександр Куксов (Е-216а). Керівником студентів і членом журі від НТУ «ХПІ» була доцент кафедри електричних машин Олена Юр'єва. I місце посіла Ірина Сороколів, III місце виборов Артем Орлов. Олександр Корсаков (4 місце), Олександр Вишняк (5 місце), Олександр Куксов (6 місце), Дмитро Мушенко (7 місце) отримали грамоти. Студенти НТУ «ХПІ» вибороли I місце у командному заліку.

У загальному рахунку з 2008 року наші студенти зайняли у студентських

Олександр Корсаков (Е-216а)

олімпіадах 14 призових місць у особистому заліку: 7 — перших, 3 — других і 4 — третіх. Незмінним керівником наших «олімпійців» є доцент Олена Юр'єва.

Отож, радіємо цим високим досягненням та поздоровляємо студентів-переможців та їх керівників. Бажаємо нашим і студентам інших кафедр НТУ «ХПІ» нових перемог!

Фото отримані з онлайн конференції.

В споре рождається истина

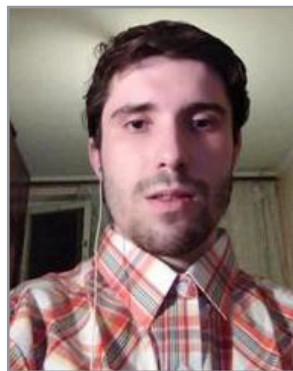
В этом может убедиться каждый, кто посетит заседание дискуссионного клуба на кафедре социологии и политологии. Уже год его работу возглавляет старший преподаватель Евгений Викторович Малявин. Именно он проявил инициативу и собрал единомышленников, которые готовы вести дискуссии на самые актуальные темы, обсуждать животрепещущие политические проблемы. Для студентов — участников клуба — это уникальная возможность опробовать силы в ораторском искусстве, умении убеждать. И, что немаловажно, заседания клуба дают возможность подготовиться к выступлениям на конференциях, написать тезисы.

«Социально-политический анализ трансформации электорального поведения в украинском обществе» — этой серьезной теме было посвящено заседание клуба, которое соборало студентов учебно-научных институтов химической технологии и инженерии и экономики, менеджмента и международного бизнеса, двух преподавателей факультета социально-гуманитарных технологий.

На заседании дискуссионного клуба обсудили итоги местных выборов в 2015 году в Украине и Харьковской области (с докладом выступил М.П. Черемской (СГТ)), Д. Волоха (УНИ ЭММБ) предоставил обзор рейтингов политических партий в Украине. Говорили также о теории социальных расколов Липсета-Роккана (доклад А. Сергиенко (УНИ ХТИ)), а руководитель клуба Е.В. Малявин сделал акцент на современных подходах к анализу электорального поведения. Обсуждение было «горячим», каждый участник клуба аргументировал свою позицию, и в ходе дискуссии пришли к выводу, что современный избиратель при выборе партии голосует не столько за её программу, сколько за лидера. Обсудив анализ теорий электорального поведения, выяснили, что украинец выбирает ту политическую силу, которая, как он полагает, предоставит лично ему больше выгод.

Приглашаем в следующем учебном году в наш клуб единомышленников!

Полина Николенко.

Михайло Тимін, Павло Вакулик, Дмитро Чечин і Олександр Першин

3 історії профспілкової організації НТУ «ХПІ»

У 1922 році в інституті виникла й почала швидко зростати студентська профспілкова організація. На неї було покладено турботу про побут студентів і деякі функції, що раніше виконував студком. Студентський комітет на початку 1925 року був скасований. Усі його функції взяла на себе профспілкова організація. Вона охоплювала 20 профланок, у яких було понад 80% студентів. У ці роки активно велися пошуки організаційної структури вузівських профорганізацій, основних напрямків, форм і методів їх діяльності. Профспілкова робота розгорталася в умовах зміцнення зв'язку інститутів з виробництвом і підготовки студента не тільки як вузького спеціаліста, а й суспільно корисного працівника. Члени профспілки займалися підвищенням загальнотехнічного та культурного рівня, особливо в літню пору.

Наймасовіша громадська організація інституту — профспілкова. У 1960 році вона включала організації студентів, співробітників і робітників експериментальних майстерень. У 1961 році створюється єдина профспілкова організація. У 1965 році створюються дві профспілкові організації — студентська на чолі із профкомом та професорсько-викладацького складу і співробітників на чолі з місцевкомом. Відповідно до рішення XVII з'їзду профспілок СРСР місцевком ХПІ у 1982 році був перейменований у профспілковий комітет співробітників. Профспілкові організації піклувалися про поліпшення роботи їдальні, буфетів і інших побутових об'єктів, охорону праці і дотримання правил техніки безпеки, оздоровлення студентів і співробітників, розвиток фізичної культури та спорту.

У період із 1960 р. по 2020 р. головами профкому і місцевому інституту обиралися М.К. Шокотов, І.М. Деньгін, Е.П. Єлбаєв, В.В. Бортовий, Л.Л. Товажнянський, В.Б. Клепиков, С.М. Космачов, О.П. Некрасов, В.О. Лозовий, М.Я. Петренко, В.В. Нешвеев, В.І. Рябенський, В.В. Воїнов.

Уперше серед вищих навчальних закладів Харкова в червні 1990 року профкомом був укладений колективний договір із адміністрацією інституту, що є нормативним документом, який регулює відносини власника (або уповноваженого ним органу) та співробітників університету у сфері виробничих і трудових відносин, соціально-економічного розвитку університету, охорони праці, здоров'я і відпочинку співробітників університету та членів їх родин відповідно до чинного законодавства. Слід відзначити, що чинний колективний договір має соціальну спрямованість і сприяє зниженню напруженості в нашому великому колективі. Згідно із чинним законодавством щодо колективних договорів адміністрація університету і профспілковий комітет щорічно на конференції трудового колективу звітують про його виконання.

У зв'язку з тим, що з 2015 року відсутні дотації до дитячих путівок і санаторно-курортного оздоровлення співробітників за рахунок коштів фонду соціального страхування, профспілковий комітет університету взяв на себе оздоровлення дітей і співробітників за рахунок коштів профспілкового бюджету. Тільки за період з 2015 р. до 2019 р. за пільговими путівками було оздоровлено 374 дитини співробітників університету, на що із профспілкового бюджету було виділено 777 560 грн. За цей період у санаторіях було оздоровлено 85 співробітників за пільговими путівками. Дотація до санаторних путівок за рахунок профспілкового бюджету склала 284 324 грн. Зазначимо, що наша профспілкова організація посідає провідне місце за оздоровлення дітей не тільки серед вузів Харкова, а й України, що відзначено Почесними грамотами Федерації профспілок України, Центральним Комітетом Профспілки працівників освіти і науки України, Харківським обласним комітетом Профспілки працівників освіти і науки України. Велику увагу профспілкова організація університету приділяє соціальному захисту не тільки співробітників, а й непрацюючих пенсіонерів.

Слід також відзначити, що в сучасних умовах стратегічним напрямком у роботі профспілкової організації університету є захист трудових, соціально-економічних прав і інтересів наших співробітників, розвиток і зміцнення конструктивного соціального діалогу та партнерства профспілкового комітету з адміністрацією університету. І вважаю, що ми із цим успішно справляємося.

Анатолій Фомін, голова профспілкової організації співробітників НТУ «ХПІ» з 1990 року.

На знімках: Всеукраїнська акція протесту з нагоди Всесвітнього дня дій за гідну працю і Міжнародного дня боротьби з бідністю (Київ, 17 жовтня 2018 р.) (вгорі); активісти профспілки щороку готують до відкриття спортивно-оздоровчий центр «Політехнік» у Фігурівці.

К 135-ЛЕТІЮ НТУ «ХПІ»

Выпускники

Виктор Алексеевич Барский

История нашего Политеха — это истории и его выпускников, особенно тех из них, кто своей жизнью и деятельностью укрепил имидж альяма матер, высоко нес имя политехника. В 50-е годы XX века газета ХПИ (в то время «Ленинские кадры») не раз писала о студенте Викторе Барском — отличнике, активисте студенческого научного общества (СНО), спортсмене. В 1957 году он защитил диплом инженера, который подготовил под руководством С.М. Фертика — основателя НИПКИ «Молния». Это была разработка механического выпрямителя для газовых турбин кораблей ВМФ, который уже с 1958 года производился на ХЭМЗе.

За 63 года работы Виктор Алексеевич прошел большой путь от инженера Харьковского электромеханического завода до Главного конструктора — Председателя правления Международного консорциума «Энергосбережение», внося значительный вклад в исследование, создание и производство новых видов электрооборудования на протяжении 4-х эпох развития электромеханических систем: с контактными, электромашинами, тиристорными и транзисторными преобразователями.

Причины успеха видного специалиста в области электротехники — в умении увидеть новые задачи и предложить неожиданные решения, вызывающие интерес у специалистов, в поддержке его инициатив сотрудниками, партнерами, крупными учеными и руководителями промышленности, в стойкости в непростых ситуациях, в большой работоспособности. В.А. Барского отличает многообразие научных и инженерных интересов. Трудно переоценить вклад, внесенный им в создание электрооборудования прокатных станов, экскаваторов, шахтных подъемных машин, систем электропитания исследовательских установок

ТОКАМАК, электрооборудования для подвижного состава железнодорожного транспорта и др. Работы, проводимые В.А. Барским, его сотрудниками и единомышленниками, оказали серьезное влияние на развитие силовой электроники и электропривода. В результате работ коллектива под его руководством СССР был единственным производителем систем тиристорного электропривода постоянного тока только с раздельным управлением, в том числе для механизмов с предельным быстродействием.

Свой научный и производственный опыт он передавал студентам родного ХПИ, где уже с 1959 года руководил дипломным проектированием.

Верный делу создания отечественной качественно новой техники, Виктор Барский продолжает заниматься этим и в сложной экономической ситуации после 1991 года. По его инициативе и под его руководством в 1992 году были разработаны первые в СНГ преобразователи частоты на IGBT. Серия таких устройств и электроприводов на их основе мощностью до 1000 кВт и более в последующие годы производилась, в том числе в специальном исполнении для транспорта, для тяжелых условий эксплуатации и др. Для совместных разработок и производства таких систем ведущими электротехническими предприятиями Украины и других стран в январе 1995 г. был создан Международный Консорциум «Энергосбережение» (МКЭ), где начиналось становление многих специалистов отрасли — выпускников НТУ «ХПИ».

С разработок и производства отечественных энергосберегающих приводов МКЭ началось их широкое применение в ЖКХ, машиностроении, горнорудной промышленности, железнодорожном и морском транспорте, других отраслях в странах СНГ.

В настоящее время в МК «Энергосбережение» под руководством В.А. Барского разрабатываются новые электромеханические системы на основе электрических машин с пассивными роторами, новые электроприводы со встроенными накопителями энергии для транспорта и других отраслей, другое новое электрооборудование.

17 июня исполняется 85 лет доктору технических наук, профессору Виктору Алексеевичу Барскому — автору более 330 научных трудов, изобретений и патентов, члену Украинской Ассоциации инженеров-электриков, IEEE (США), на протяжении многих лет — члену специализированного учёного совета по защите докторских диссертаций Д.64.050.04 при НТУ «ХПИ».

Коллеги, друзья и ученики сердечно поздравляют Виктора Алексеевича с юбилеем и желают здоровья, благополучия и дальнейших творческих успехов!

КОЛОНКА ЮВІЛЯРА

Міцного здоров'я та творчого натхнення!

1 червня виповнилося 80 років лауреатові Державної премії України в галузі науки і техніки, премії Ради Міністрів СРСР, кандидату технічних наук, Почесному енергетику України Г.М. Коліушці.

Трудові звершення і науково-технічні досягнення Георгія Михайловича вже понад півстоліття нерозривно пов'язані з рідним університетом і, в першу чергу, з його структурним підрозділом — НДПКІ «Молнія». За цей період під керівництвом і за безпосередньої участі Георгія Михайловича були створені унікальні у світовому масштабі імпульсні високочастотні установки: «ЕФЕС», «Аксамит» (6 МДж), «Луч», «Ліра», «Лідер».

Г.М. Коліушко започаткував новий науково-технічний напрям, який є актуальним для енергетичної галузі України. Це діагностика стану заземлювальних пристроїв електричних станцій і підстанцій, результати якої дозволяють забезпечити надійність експлуатації та електромагнітну сумісність обладнання, а також електробезпеку персоналу.

Ректорат НТУ «ХПІ», колектив НДПКІ «Молнія» та рідний відділ від щирого серця вітають Георгія Михайловича Коліушка з ювілеєм і бажають йому міцного здоров'я, невичерпного творчого натхнення, подальших успіхів у професійній діяльності та вихованні молодих вчених!

Профессиональных побед и творческого долголетия!

В мае исполнилось 70 лет заведующему кафедрой программной инженерии и информационных технологий управления Михаилу Дмитриевичу Годлевскому.

М.Д. Годлевский — профессор, доктор технических наук, член НМК Украины по компьютерным наукам, ответственный редактор сборника научных трудов «Вестник НТУ «ХПИ», член спецсовета по информационным технологиям.

Его профессиональный путь неразрывно связан с Политехом. Студент, аспирант, преподаватель, ученый: на его счету множество научных публикаций, несколько монографий и учебных пособий, научное руководство 15-ю кандидатскими диссертациями и научное консультирование 3-х докторских диссертаций.

Быть ученым и педагогом — значит быть терпеливым, вдумчивым человеком, обладающим невероятным запасом знаний, эрудиции, терпения, умением анализировать и сопоставлять. Быть при этом еще и заведующим кафедрой — значит не принадлежать себе, ведь это требует колоссальных затрат времени и сил.

Неутомимая преподавательская и исследовательская деятельность, широкий кругозор и блестящие организаторские способности — залог профессионального успеха Михаила Дмитриевича, который помогает кафедре ПИИТУ оставаться ведущим центром подготовки специалистов в сфере информационных технологий и достойно принимать вызовы времени.

Коллективы кафедры ПИИТУ и факультета компьютерных наук и программной инженерии поздравляют Михаила Дмитриевича с юбилеем и желают доброго здоровья, благополучия, неиссякаемого оптимизма и всех радостей жизни!

Талантливый ученый и блестящий организатор

Желаем Вам, Игорь Петрович, крепкого здоровья, оптимизма и благополучия!

В конце апреля свое 70-летие отметил профессор кафедры программной инженерии и информационных технологий управления И.П. Гамаюн.

Игорь Петрович прошел путь от студента Политеха до доктора технических наук, был деканом факультета компьютерных наук и программной инженерии, сделал значительный вклад не только в науку (область его научных интересов — модели и методы структурной оптимизации системных технических и технологических объектов), но и в развитие нашего вуза.

Преподаватели и сотрудники кафедр и деканата, студенты ценят и уважают профессора И.П. Гамаюна за отзывчивость, профессионализм, доброе и уважительное отношение к людям.

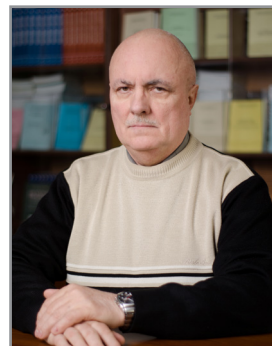
Оптимизма, удачи, побед!

1 июня исполнилось 70 лет профессору кафедры программной инженерии и информационных технологий управления А.Е. Голоскокову.

Вся его трудовая жизнь связана с Политехом. Александр Евгеньевич — потомственный преподаватель. Он активно участвует в жизни кафедры и университета, студенты и коллеги отмечают высокий профессионализм Александра Евгеньевича, активную жизненную позицию, твердость характера.

Профессор А.Е. Голоскоков — научный руководитель 2-х кандидатских диссертаций, автор многих научных статей, посвященных вопросам интеллектуального управления сложными системами, 5 учебных пособий и монографий, а глубокое знание предметов помогает ему делать свои лекции не только познавательными, но и очень интересными.

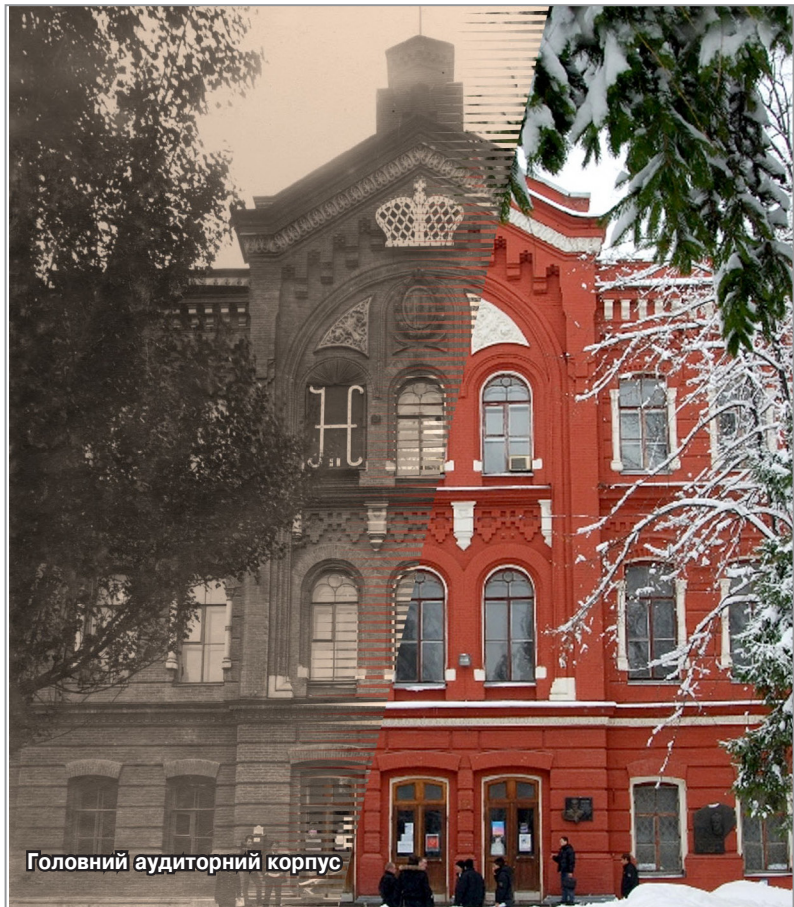
Коллектив кафедры программной инженерии и информационных технологий управления поздравляет Александра Евгеньевича с юбилеем и желает ему крепкого здоровья, счастья, удачи и успехов!

Вшановуємо пам'ять великих зодчих

135-річчя Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» — видатна подія не тільки для Харкова, всієї України, а й дата, відома в багатьох країнах світу. Адже тисячі випускників ХПІ, серед яких є багато громадян іноземних держав, здобули тут якісну освіту та на довгі роки запам'ятали рідну альма-матер, доброзичливих та відданих своїй праці викладачів, затишну, з чудовими краєвидами територію, де розташовані історичні та сучасні навчальні корпуси. Віддаючи шану відомим архітекторам цих споруд та відновлюючи історичну справедливість, ректорат нашого університету на чолі з ректором професором Є.І. Соколом прийняв рішення встановити на 13 корпусах красиві таблички, які увічнюють пам'ять цих великих зодчих.

Головний аудиторний корпус

Навчальний кампус НТУ «ХПІ»

складається із 19 різних корпусів, які в основному зосереджені компактно — по лінії станції метро Пушкінська і Архітектора Бекетова, між вулицями Кирпичова та Шевченка, на Журавльовських схилах берега річки Харків на площі 26.5 га. Загальний проект Харківського практичного технологічного інституту, який став родоначальником нинішнього технічного університету, був остаточно розроблений архітектором Р.Р. фон Генріхсеном у 1874 році.

Старовинні корпуси, до яких належать головний аудиторний, хімічний, фізичний, інженерний, хіміко-технологічний, головний, були зведені у 70–90 роках XIX століття та функціонують і досі. Вони побудовані в рамках раціоналістичної течії в архітектурі історизму в «цегляному» стилі, який характеризується класичним декором цегляної кладки, мають велику архітектурну і історичну цінність. Нові ж споруди будувалися у 70–80 роки XX століття на основі технологій бетонних будинків. У 2019 році розпочалося будівництво нового навчального корпусу, в якому будуть проводитися заняття з використанням дуального підходу до надання освіти.

Сучасні пам'ятки Політеху

Велика територія кампусу дає можливість політехникам та гостям університету прогулюватися чудовими каштановими алеями, знайти прекрасні краєвиди Харкова та затишні місця для відпочинку. Старовинні споруди не поступаються красою найкращим витворам архітектурного мистецтва. Вони створюють єдину композицію з сучасними корпусами, які декоровані у такий же червоний колір. Органічно вписався в архітектурний ансамбль

ХПІ нещодавно створений музей техніки під відкритим небом. Першими його експонатами стали: модель паровоза, яку професор П.М. Мухачов використовував на своїх лекціях у 20-х роках XX століття; подарунки від АТ «Турбоатом» — ротор парової турбіни та колесо водяної турбіни, «сонячні» дерева для освітлення території у вечірній час. Вже закладені основи створення і IT-парку для відпочинку студентів та співробітників. Візитною картою Харківського політехнічного став і пам'ятник першому інженеру — випускнику Харківського практичного технологічного інституту 1890 року.

Корпуси ХПІ

Головний аудиторний корпус (ГАК), архітектор Р.Р. фон Генріхсен

ГАК — найбільший зі старовинних корпусів інституту, побудований у 1879 році. Він викладений з червоної цегли, форма прямокутна, має два внутрішніх дворики, три поверхи. Архітектурною особливістю корпусу є фігурна кладка цегли, що надає фундаментальності вигляду фасаду як державної установи. Тривалий час ГАК був (до будівництва висотних У-1 і У-2) головним навчальним корпусом університету. За період довгого існування корпусу (понад 140 років) в ньому працювало багато відомих вчених та викладачів, нині на їх честь біля входу в корпус розміщені меморіальні дошки. Навпроти корпусу встановлений пам'ятник на честь загиблих політехніків у роки Другої світової війни. У корпусі знаходяться директорат навчально-наукового інституту механічної інженерії і транспорту, низка кафедр машинобудівного профілю, частина науково-технічної бібліотеки, читальні зали.

Хімічний корпус (ХК), архітектор Р.Р. фон Генріхсен

ХК — другий за розмірами та значимістю старовинний корпус, побудований також із червоної цегли у 1877 році. При спорудженні фасаду

Математичний корпус

використані різні архітектурні форми, що також надає будівлі фундаментальності. На 3-му поверсі знаходиться Велика хімічна аудиторія, яка є однією з найбільших в інституті. У корпусі знаходиться директорат навчально-наукового інституту хімічних технологій та інженерії, більшість кафедр хімічного профілю, лабораторій. Біля входу до корпусу розміщені меморіальні дошки на честь видатних вчених-хіміків.

Хіміко-технологічний корпус (ХТК), архітектори А.К. Шпігель, М.І. Ловцов

ХТК — другий старовинний корпус з червоної цегли для хіміків, побудований у 1889 році для проведення практичних досліджень, в основному, у галузі органічної хімії. Корпус має Н-видну структуру з розвинутою системою вентиляції зі старинними витяжними трубами для безпеки проведення дослідів. У будівлі розташовані кафедри з розробки технологій процесів та апаратів хімічних виробництв. На основному фасаді встановлені меморіальні дошки видатних хіміків.

Головний корпус (ГК), архітектори Р.Р. фон Генріхсен, М.І. Ловцов

ГК — один із останніх корпусів з червоної цегли, побудований у 1897 році архітектором М.І. Ловцовим. Спочатку він планувався як основний корпус для креслення, а зараз виконує функції головної адміністративної будівлі. Тут розташовані кабінети ректора та проректорів, Музей історії університету, галерея видатних випускників, аспірантура, навчальний відділ, відділ міжнародних зв'язків, редакція газети «Політехнік». В головній аудиторії Вчена рада університету проводить свої засідання, тут проходять також на-

уково-технічні конференції та наради всеукраїнського і світового масштабів, культурні заходи.

Електротехнічний корпус (ЕК), архітектор О.М. Бекетов

ЕК побудований у 1932 році та є прикладом архітектури конструктивізму. Головний вхід до корпусу архітектурно оформлений у вигляді колонади в стилі ампір. Корпус розташований на 50-й паралелі північної широти Землі, має замкнуту схему з внутрішнім двором та розвинутою системою інформаційних комунікацій. В ЕК знаходиться дирекція навчально-наукового інституту енергетики, електроніки та електромеханіки, кафедри електрично-енергетичного профілю, низка науково-технічних лабораторій та навчальні аудиторії. Візитною картою корпусу є найбільша аудиторія університету №1 на 320 місць, де проводяться як навчальні, так і науково-технічні наради та культурні заходи. На вході до аудиторії стоїть пам'ятник професору П.П. Копняєву, засновнику української електротехнічної школи. Значні наукові дослідження проводяться в науково-технічному центрі колективного доступу на базі зали високих напруг. В стінах корпусу почала діяти науково-дослідна лабораторія високих напруг, яка стала основою для створення науково-дослідного і проектно-конструкторського інституту «Молнія» — об'єкта національного надбання України.

Корпус У-1, висота 60 метрів

Цей 14-поверховий корпус — найвищий і один з найбільших в університеті. Він має прямокутну форму в основі, значну площу скління та побудований в домінуючому червоному кольорі. Розташований на високому

березі річки, звідкіль відкривається чудовий вид на значну частину Харкова. Корпус був уведений в експлуатацію в 1974 р. Тут знаходиться дирекція навчально-наукового інституту економіки, менеджменту і міжнародного бізнесу, низка кафедр економічного та гуманітарного профілю та учбові аудиторії. На 12-му поверсі на кафедрі підйомно-транспортних машин і обладнання зібрані унікальні діючі моделі кранів та логістичних структур.

Корпус У-2

У-2 — найбільший за розмірами 7-поверховий корпус університету, його будівництво закінчено у 1982 році. Розташований на центральній алеї та відкриває вхід до університету. Декоративні вставки на фасаді традиційно виконані у червоних тонах, форма корпусу прямокутна. Внутрішні стіни, вестибюль, сходи та сходові марші вимощені мармуром. Архітектурне рішення полягає у створенні єдиного ансамблю з фізичним корпусом, з яким У-2 з'єднаний через перехід у цоколі. У корпусі знаходиться дирекція навчально-наукового інженерно-фізичного інституту, деканат факультету комп'ютерних наук та програмної інженерії, низка кафедр фізико-математичного та інформаційного профілю, приймальна комісія університету, буфет, одне з відділень місцевої інтернет-мережі.

Значну площу кампусу займає **навчально-виробничий центр** (у минулому — дослідний завод), де студенти проходять виробничу практику з технології машинобудування та створення унікальних енергетичних установок.

Дмитро Журило, Юрій Зайцев.
Фото Юрія Зайцева.

Електротехнічний корпус